

SIMPOZIJ O KNJIŽNICAH IN ARHIVIH DRŽAVNIH METEOROLOŠKIH IN HIDROLOŠKIH SLUŽB Symposium of libraries/archives of National Meteorological and Hydrological Services

Mateja Nadbath

Svetovna meteorološka organizacija (WMO) je v sodelovanju z avstrijsko meteorološko službo (Zentral Anstalt für Meteorologie und Geodynamik – ZAMG) organizirala simpozij na temo knjižnic in arhivov državnih meteoroloških in hidroloških služb. Simpozij je potekal od 24. do 25. oktobra 2019 v prostorih avstrijske meteorološke službe na Dunaju. Namen simpozija je bil srečanje knjižničarjev in arhivarjev evropskih meteoroloških služb, izmenjava izkušenj ter iskanje možnosti za tesnejše sodelovanje in morebitne vire financiranja. Agencija RS za okolje je sodelovala na simpoziju, tako kot ostale sodelujoče članice smo pripravili plakat s predstavitvijo institucije, knjižnice in arhiva (slika 1).

Pred nekaj desetletji je bil reden obisk knjižnic sestavni del dela znanstvenikov. Danes – v dobi računalnikov in digitalizacije – se je vir za raziskave v veliki meri preusmeril na splet. Naloge strokovnih knjižnic so se zato bistveno spremenile. Danes je ena od pomembnejših nalog sodobnih strokovnih knjižnic ohranjanje zgodovinskega gradiva in njegova digitalizacija, da bi omogočili dostop gradiva ali vsaj metapodatkov o tem gradivu na svetovnem spletu. Digitalizacija je obsežna in časovno zahtevna naloga, za njo je potreben dodaten kader, znanje in finančna sredstva.

Na simpoziju so bila organizirana predavanja vabljenih predavateljev.

Profesor dr. Stefan Brönnimann iz Univerze v Baslu je v predavanju z naslovom Unlocking pre-1850 instrumental meteorological records: A global inventory, predstavil rezultate iskanja meteoroloških podatkov pred letom 1850 in potrebo po vzpostavitvi seznama zgodovinskih opazovanj za cel svet.

Brian Bales iz International Nuclear Information Centra je v predavanju z naslovom The Role of International Nuclear Information Center in Managing Grey Literature izpostavil pomen virov, ki niso objavljeni kot standardne publikacije, vendar so zelo pomembni za znanost.

Monika Bargman iz ZAMGa je imela predavanje z naslovom Open Science – Fair data – New roles of librarians and libraries. Izpostavila je vrsto novih nalog, ki jih imajo knjižnice v času informatike. Prevzele naj bi nalogo upravljanja s podatki, informacijami v najširšem smislu.

Stefan Karner iz Österreichische Nationalbibliothek je s predavanjem z naslovom Citizen science – helpers from outside opozoril na sodelovanje uporabnikov pri digitalizaciji in razvoju digitalnih rešitev. Še posebej zanimiva je bila predstavitev programa Transkribus za optično prepoznavo rokopisov.

V ZAMGu smo si ogledali njihovo knjižnico. Ustanovljena je bila hkrati z avstrijsko meteorološko službo leta 1851 in vse od takrat ima svoje mesto v matični zgradbi avstrijske meteorološke službe. Knjižnica je obsežna, razprostira se v štirih nadstropjih. V njej hranijo okoli 100 000 revij in knjig ter preko 250 000 listov vremenskih poročil, najstarejša knjiga je iz leta 1572. Tu so shranjene številne publikacije in meteorološka poročila s celotnega ozemlja nekdanje Avstro-Ogrske monarhije, tudi iz ozemlja Republike Slovenije. Med drugim so tu še vedno shranjena meteorološka poročila 60 slovenskih postaj iz obdobja pred letom 1918. V času mednarodnega projekta Reševanje meteoroloških podatkov pod okriljem Evropske zveze državnih meteoroloških služb - EUMETNET DARE smo dobili digitalne slike meteoroloških poročil z omenjenih postaj (več o tem v biltenu Naše okolje iz oktobra 2018). Kot najnovejšo pridobitev knjižnice na ZAMGu so nam pokazali izredno zmogljiv, hiter in velik optični bralnik (skener).

METEOROLOGICAL LIBRARY AND ARCHIVES IN SLOVENIA

ARSO METEO
Slovenian Environment Agency

Mateja Nadbath

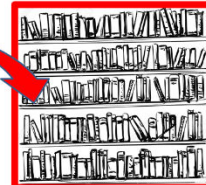
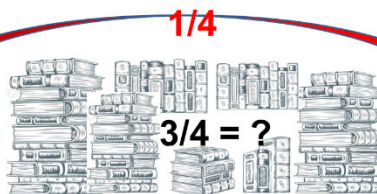

Slovenian Environment Agency (ARSO) is a body of the Ministry of the Environment and Spatial Planning. Its mission is to monitor, analyze and forecast natural phenomena and processes and environmental contamination. These tasks are performed by the national services for meteorology, hydrology and seismology. It also has regulatory and administrative tasks. It handles administrative procedures involving environmental charges and permits.

Meteorological Library at ARSO – considerable reduction

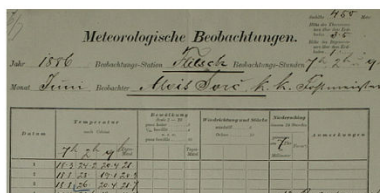
Meteorological library is a part of ARSO Library. The library also houses professional library material in the field of environmental protection, hydrology and seismology, including monographs and serial publications. A review of professional journals can be accessed through COBISS mutual catalogue of Slovenian libraries and in our internal catalogue. Through inter-library lending ARSO library lends and borrows a variety of professional material. It is an institutional library and open to all.

In year 2019, it has been established that the library is needless. The library space is planned to become offices. Only a quarter of the existing books are expected to stay. The rest will be offered to other libraries. We are in the process of selecting books now.

Meteorological Archives at ARSO – recovery at foreign archives and digitization

ARSO has rich archives of meteorological records. Systematical and organized observations date back to the middle of 19th century. Due to Slovenian history, a good deal of climate records before year 1945 stayed in foreign archives (Austrian, Italian, Hungarian or Serbian).

Cutting of meteorological logbook of June 1886 for Bovec – called Flitsch in the time of Austro-Hungarian Empire. ARSO has received the digital image of it from Austrian colleagues – ZAMG in September 2018. Besides Bovec we got scans of logbooks for 62 Slovenian stations

Cutting of meteorological logbook of December 1920 for Bovec – called Plezzo in the time of Kingdom of Italy. ARSO has performed imaging at the ISPRA archives in Venice in September 2019. Besides Bovec we imaged logbooks of 72 Slovenian stations

Due to recovery of logbooks in Vienna and Venice archives the meteorological data series for Bovec are from June 1886 until nowadays, with some shorter gaps and changes in the type of stations.

Thanks to international projects and activities (INTERREG FORALPS 2005–2008, initiative WMO MEDARE, 2013–2018 EUMETNET DARE) we found a lot of lost records at ZAMG Vienna and ISPRA Venice. Those climate reports are imaged. All old metadata (sketches, photos, lists of stations etc.) are imaged too.

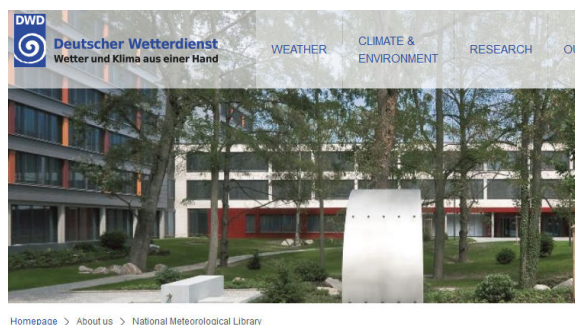
All meteorological records in the period from 1961 until nowadays are digitized, but not imaged. Climate records before 1961 are in the process of digitization. We are planning to do imaging of all meteorological logbooks, reports etc. and deliver the paper archives to the National archives.

Symposium of meteorological libraries/archives, Vienna, 24-25 October 2019

Slika 1. Plakat z naslovom Meteorološka knjižnica in arhiv v Sloveniji pripravljen za Simpozij o knjižnicah/arhivih državnih meteoroloških in hidroloških služb na Dunaju oktobra 2019

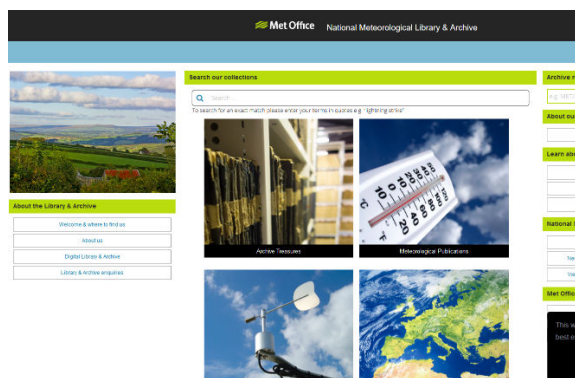
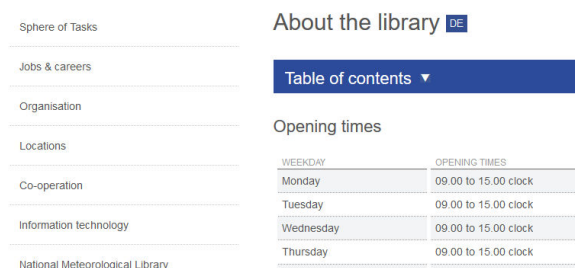
Figure 1. Slovenian poster for Symposium of meteorological libraries/archives of National Meteorological and Hydrological Services in Vienna, October 2019

Poleg ZAMGove knjižnice velja izpostaviti še nacionalni meteorološki knjižnici, tak status ima tudi knjižnica na ARSO, Nemške meteorološke službe – DWD in Državne meteorološke službe Združenega kraljestva – Met Office. Omenjene knjižnice in njihovi arhivi so ponosni, da imajo najobširnejšo zbirko meteorološkega gradiva v državi; njihovo poslanstvo je ohranjanje znanja o vremenu, shranjevanje meteoroloških zapisov in skrbeti za izobraževanje ali kot je zapisano na spletni strani knjižnice in arhivov Met Office »Preserving the Past, Informing the Future«, Ohranjane preteklosti za informiranje prihodnosti.

Slika 2. Spletna stran knjižnice DWD

https://www.dwd.de/EN/aboutus/library/library_node.html. To je ena najstarejših in največjih meteoroloških knjižnic v Evropi. Ustanovljena je bila v 1847 in hrani okoli 190 000 enot različnih publikacij, najstarejše so iz 15. stoletja
Figure 2. Web page of DWD Library
https://www.dwd.de/EN/aboutus/library/library_node.html

Slika 3. Spletna stran knjižnice Met Office

<https://library.metoffice.gov.uk/Portal/Default/en-GB/Search/SimpleSearch>
Knjižnica je bila ustanovljena leta 1854
Figure 3. Web page of Met Office Library
<https://library.metoffice.gov.uk/Portal/Default/en-GB/Search/SimpleSearch>

Zaključki simpozija: izpostavili smo potrebo in voljo po mednarodnem sodelovanju meteoroloških - hidroloških knjižnic in arhivov, za boljše prepoznavnost bi poiskali možnosti delovanja v okviru Evropske zveze državnih meteoroloških služb (EUMETNET), evropskih projektov ..., v izogib podvajanja dela bo vsaka državna služba pripravila seznam opravljenih in načrtovanih nalog v knjižnicah in arhivih, prihodnje srečanje bo leta 2020 v knjižnici Evropske organizacije za uporabo meteoroloških satelitov EUMETSAT, v Darmstadt.